(2) Riversdal, Heldedag 10 Okt. 1942 – Afrikaanse Heldedom

Die Bybel in Ons Volksverlede.

(1) C.S.V. – Ope vergadering, Stellenbosch, 7 Okt. 1942.

1.

algemeen – Bel. onderwerp, veral uit kultuurh. oogpunt. Twee vername vrae

I Hoe het ons Volk die Bybel gebruik? en II Wat is die Betekenis hervan?

I Hoe het ons Volk die Bybel gebruik?

191. T. 5 (30)

(a) Stigters v. d. Volksplanting – 17^de^ Eeuse Ned. – Calviniste – Hervorming en vrymaking van Bybel. – Erasmus en later Hervormers.

(b) Hugenote, 1688–1689. – Ook Calviniste – Sterkwaar Ned. sterk is.

(c) Andere: Duitsers, Skandinawiërs. Nie Calv. maar ook Prot. Dus selfde. By vernaamste stigters van ons volk dus dieselfde gees. Het ons volk aan hulle opvattings getrou gebly? Kosbare besitting – het sy plek in ieder huis – gebruik soggens en saans – rekordboek v. gesin – leesboek vir kinders. Dit alles verstaanbaar want ons vaders het daar

waarbik kraag nie gepuit. Opm.: die Afr. wat hoog geslyg het was Bybelvas. Ook meer: Wanneer Afr. die verhewenste hoogtes bereik het, het dit gewoonlik in verband met Bybel gestaan. Voorbeelde ~~:(a)~~ baie talryk, egter net enkele:

(a) Ps. 89, veral verse 16-19 en 20-27. – Erasmus Smit, Dinsdag 25 Sept. 1838, by begrafnis v. Maritz (V.M., II, 242). Toestande.

(b) Rigters 1, 1-24, veral 1-4 en 17-19. – Sarel Cilliers op Wen-Komm., Sondag 9 Des. 1838, net na aflegging Ding.-dag eed (Bird, Annals, I, 445). Omst.

(c) II Kron. 32, 1-8, veral 7-8. – De la Rey en Beyers saam in een kamer (Scholtz, Beyers, 314). Weemoed en droefheid by albei. Verder omstandighede.

Konklusie: Volk het Bybel oorvloedig gebruik — 'n Ware metgesel in alledaagse lewe (Hugo-Bybel gesteunde deur Eng. kolonisten) (Theal.)

II. Wat is die Betekenis hiervan?

1. Godsdienssin – Bybelvastheid. Waardeer vrug van Kerkherv. Bybel vir hulle soos vir Hervormers – Deurdring hele lewe.

2. Grondslag van hul sosiale en sedelike lewe.
   a. Gesinsband – Gesin elke dag daarom byeen. Laat groot waarhede by lede van gesin posvat.
   b. Bewaar hulle van verval tot heidendom – bevind hulle kultureel op eiland.

3. Anker van hulle hele geestelike lewe.
   a. Basis of uitgangspunt van hul norme – Reg en verkeerd; goed en kwaad.
   b. Rigsnoer in gewone alledaagse lewe.
   c. Toevlugsoord in nood – soos na dood v. Maritz.

d. 'n Bron v. krag tev alle tye – in sonskyn en reën;
in vreugde en weemoed; ja, by daglumier en aandskemering.

Slot: Ons voorouers volwaardige mense? – Nee, ons volksverlede hou ook waarskuwing in: die Buyse. Afdwaling – resultaat. Kort resumé. Dan: Ons voorouers sterk in die dinge wat nie gesien word nie. Hoogsbelangrik – dink daaroor na. Hy wat sterk is in die dinge wat gesien word, is sterk in die dinge van die tydelike, verganklike, stoflike lewe; maar hy wat sterk is in die dinge wat nie gesien word nie, is sterk in die dinge van die ewige, onverganklike, geestelike lewe.
En dis juis wat ons vandag kortkom – huidige toestande – Regter Van Zyl is. Gees van Christus.

THEAL: - bef. 1795, III, 301-302: [Lees ook Psalm 29.]

Bybel in lewe van binnelandse boer aan end v. 18de eeu.

„He was living under such skies as those under which Abraham lived, his occupation was the same, he understood the imagery of the Hebrew writers more perfectly than any one in Europe could understand it, for it spoke to him of his daily life. He had heard the continuous roll of thunder which was as the voice of the Lord upon many waters, and had seen the affrighted antelopes drop their young as they fled before the storm, when the great trees came down with a crash and the lightning divided like flames of fire. He knew too of skies like brass and of earth like

ion, of little clouds seemingly no larger than a man's hand presaging a deluge of rain, and of swarms of locusts before whose track was the garden of the Lord, while behind was a naked desert."